

Походження Неба та Землі (давньокитайський міф)

Автор Невідомий

СТВОРЕННЯ СВІТУ

(Переказ Ольги Бондарук)

У той час, коли ще земля і небо не були відділені одне від одного, Всесвіт був суцільним хаосом і виглядом своїм нагадував куряче яйце. В тому яйці зародився першопредок Паньгу. Він спав і ріс, важко дихаючи, в тому величезному яйці. Минуло вісімнадцять тисяч літ, перш ніж він прокинувся. Паньгу розплющив очі, але, на жаль, нічого не побачив: навколо нього був суцільний чорний та липкий морок. Серце Паньгу сповнило туга. Не знаходячи виходу з того яйця, він схопив невідомо ким приготовану сокиру і з усієї сили вдарив. Пролунав громовий гуркіт, такий, ніби тріскають гори, – і величезне яйце розкололось.

Усе легке та чисте тієї ж миті піднялось догори і утворило небо, а все важке та брудне опустилось додолу і утворило землю. Так небо і земля, які спочатку були лише хаосом, завдяки удару сокири відділились одне від одного. Після того, як Паньгу відділив небо від землі, він підпер його головою і стояв, змінюючись разом з ними: кожного дня небо піднімалося вище на три кілометри. Ставав вищим на три кілометри і Паньгу.

Минуло ще вісімнадцять тисяч літ – небо піднялося дуже високо, земля стала товстою, і тіло Паньгу теж виросло до небачених розмірів. Зріст Паньгу сягнув відстані, на яку небо піднімається над землею. Як височенний стовп, стояв велетень Паньгу між небом і землею, не дозволяючи їм знову з'єднатися і перетворитися на хаос. Так він стояв сам-самісінький, підтримуючи небо та упираючись у землю.

І не помічав важкої роботи. Минули тисячоліття. Нарешті Паньгу міг більше не турбуватися, що небо і земля знову з'єднаються. Йому теж треба було хоча б час від часу відпочивати. Врешті-решт, як і всі живі істоти, він упав та й помер.

Зітхання, що зірвалося з його вуст, зробилося вітром і хмарами, голос – громом, ліве око – сонцем, праве – місяцем, тулуб з руками та ногами – чотирма частинами світу та п'ятьма знаменитими горами, кров – ріками, жили – дорогами, плоть – ґрунтом, волосся, вуса та шкіра – зорями на небосхилі, травами і деревами, зуби та кістки – блискучими металами, перлинами та іншими дорогоцінними каменями, і навіть піт, що виступив на тілі Паньгу, перетворився на дощ та росу.

Отак, помираючи, Паньгу всього себе віддав для того, щоб новий світ був багатим і прекрасним.

ПРО СТВОРЕННЯ ЛЮДЕЙ

(переказ Ольги Бондарук)

У ті часи, коли земля відділилася від неба, були на ній гори, ріки, трава та дерева і

навіть птахи й звірі, комахи та риби, але не було жодної людини, і тому світ був простим тихим. По землі бродив великий дух Нюйва. В серці Нюйва відчувала страшенну самотність і розуміла, що для того, аби оживити землю, чогось бракує.

Якось Нюйва присіла на березі ставка, зачерпнула долонею жовтої глини, змочила її водою і, дивлячись на своє відображення у ставку, виліпила щось схоже на маленьку дівчинку. Поставила її на землю, і раптом — о дивої — ця маленька фігурка ожипа, закричала "уа-уа" і почала радісно підскакувати. І Нюйва дала їй ім'я Шень — що значить людина; перша людина була дуже маленькою, але її створила богиня. Тому ця людина відрізнялася від птахів, що літають, від тварин, які бігають на чотирьох ногах. Та поводитися вона як господар всесвіту. Нюйва була дуже задоволена своїм творінням і, продовжуючи цю справу, виліпила з глини багато людей обох статей.

Голісінькі люди оточили богиню, танцювали і радісно кричали. А потім вони розбіглися на всі боки.

Надивувавшись і заспокоївшись, Нюйва продовжувала працю. З-під її пальців і далі поставати живі люди. Чуючи їхній сміх, вона вже не почувалася такою самотньою — світ був заселений її синами та доньками. Нюйва бажала заселити всю землю цими маленькими розумними істотами, працювала дуже довго й страшенно стомилася.

І тоді богиня взяла довжелезний мотузок, а може, це була зірвана з гірського урвища ліана *1, занурила його в рідку глину й струсила цю глину на землю. В тих місцях, куди падали шматочки глини, з'являлися маленькі рухливі чоловічки.

Так Нюйва полегшила собі працю. Здавалося, вона на цьому могла б зупинитись, але замислилася, що можна зробити, аби людський рід продовжувався і без неї. Адже люди з часом помирили, і створювати їх щоразу заново було б дуже важко. Тому богиня наказала жінкам виходити заміж за чоловіків, аби народжувати дітей.

Так рід людський почав продовжуватися сам собою, і людей на землі ставало все більше й більше.

**1 Ліана — дерев'яниста рослина з виткими довгими стеблами; росте, обвиваючись навколо опори; нагадує мотузок.*